

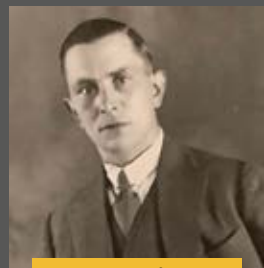

11. Daan Kloosterman

12. Maatje Kloosterman-van Willigen

In de **Lange Vorststraat 30-32** zat de wolwinkel van Daan en Maatje Kloosterman. Nu is daar nog steeds een wolwinkel. Daan Kloosterman (1905-1999) [11] was de commandant van de grootste verzetsgroep, de OD (Ordedienst). Hij was getrouwd met Maatje Kloosterman-van Willigen (1908-1995) [12]. Na het onderduiken van haar man was zij de 'spin in het web' die alle berichten door gaf. Beiden zijn voor hun verzetsdaden onderscheiden.

13. Marien de Groot

Tegenover Kloosterman was op **nummer 35** de kruidenierswinkel van zijn ondercommandant Marien de Groot (1900-1944) [13]. Hij verspreidde het illegale *Trouw*, deed mee aan een overval op een distributiekantoor en hielp onderduikers. Hij werd in zijn winkel gearresteerd en met de bevrijding in zicht is hij op 8 oktober 1944 bij Bergen op Zoom door vluchtende Duitse militairen doodgeschoten.

14. Rinus van der Hell

Op **nummer 45** [15] was het bedrijf in gas- en waterleidingartikelen van Rinus van der Hell (1904-1951) [14]. Rinus en zijn vrouw Dina van der Hell-Kempe (1907-1988) hielpen onderduikers en verspreidden de verzetskrant *Trouw*. Op hun zolder was de 'tegeltjesfabriek'. Onderduikers beschilderden tegeltjes die verkocht werden voor de financiering van het verzet. In 1943 vielen de Duitsers hier met veel machtsvertoon binnen waarbij de onderduikers via het dak konden ontsnappen. Rinus was niet thuis en moest toen onderduiken. In 1981 ontving hij postuum het verzetsherdenkingskruis.

17. Frans den Hollanderlaan 2

We lopen de Kreukelmarkt door en gaan rechtsaf langs het water van de Westvest. Bij het Ceresbeeld steken we schuin over naar de **Frans den Hollanderlaan**. Dat was vroeger de Stationsweg. Op de hoek bij **nummer 2** [17] staat een grote villa. Vroeger had deze een rieten dak. Dit was het woonhuis van Jan Dekker (1902-1991), de NSB-leider in Zeeland.

Aan het eind van de Lange Vorststraat gaan we rechtsaf door de Klokstraat. Aan het eind naar links. We komen op de **Kreukelmarkt**. Op **nummer 2** is nu een winkel, maar dat was in de oorlog woonhuis en kantoor van Anthonie de Roo (1898-1990) [16]. Hij had een leidende rol in het verzet in de Tweede Wereldoorlog. Voor en na de oorlog, en ook in de eerste jaren van de bezetting, was hij wethouder en locoburgemeester.

16. Anthonie de Roo

15. Lange Vorststraat 80-82

Goes telde slechts drie Joodse inwoners. Voor hun vroegere woning liggen nu **struikelstenen** (Stolpersteine). Voor de vroegere gevel van **Lange Vorststraat 80-82** vind je struikelstenen van Levie Marcus Barkelau (1868-1943) en zijn vrouw Sara Barkelau-Meijer (1889-1943). Voor het winkelpand **Lange Kerkstraat 19** vind je de herinnering aan Jozeph Stibbe (1904-1943).

We steken de straat over en lopen terug tot de rotonde. We gaan linksaf. Aan de rechterkant van deze drukke weg staat De Stadspoort, een complex met bedrijven en woonappartementen. Tot 1990 was dit het **Bekhof** [21], een arbeiderswijkje met een boerderijtje en kleine bedrijfjes. Na de bevrijding zat daar een Duitse militair ondergedoken. Het gastgezin zat er mee in zijn maag. Broer en zus vermoordden de militair en begroeven hem in de tuin. Beiden werden tot gevangenisstraf veroordeeld.

21. Bekhof

Stadswandeling

Bezet, Verzet, Bevrijd! 1940-1944

Sporen van de oorlog in Goes

In de stad Goes zijn in de Tweede Wereldoorlog relatief veel inwoners geweest die een rol hebben gespeeld in het verzet.

Op de Bevelanden waren ongeveer 860 mensen betrokken bij verzetsactiviteiten verdeeld over zes verzetsgroepen. Dat is ruim driemaal zoveel als het landelijk gemiddelde.

Daar tegenover staat dat Goes ook een bolwerk van de NSB was. Misschien was er wel sprake van een wisselwerking. Op 29 oktober 1944 is Goes door de Canadezen bevrijd van de Duitse bezetting. In Goes-Oost zijn straten vernoemd naar verzetsstrijders.

Veel locaties zijn nog te herkennen.

Deze route neemt u mee langs deze locaties.

We lopen in de richting van het station aan de rechterkant van de straat. Huis **nummer 33** was het woonhuis van Jan Laport (1894-1992) [18]. Hij was de bankier en het financiële brein van het verzet. Voor het station stond **Hotel Terminus**. Daar moesten de mannen die werden opgeroepen voor de *Arbeidseinsatz* (verplichte tewerkstelling in Duitsland) zich melden tijdens de Tweede Wereldoorlog.

18. Jan Laport

19. De Ruijterlaan 23

20. Jaap Rus

Langs het station loopt een drukke verkeersweg. We gaan rechtsaf en steken die weg over zodat we aan de linkerkant over het trottoir van de Piet Heinstraat lopen. Die weg volgen we tot de rotonde en gaan dan linksaf de **M.A. de Ruijterlaan** in. Op **nummer 23** [19] vinden we de woning van Jaap Rus (1924-2019) [20]. Hij woonde nog thuis bij zijn ouders, maar als tiener en scholier raakte hij betrokken bij het verzet. Zijn dochter schreef in 2019 het boek *Breekbare helden*, waarin vooral aandacht is voor de Bevelandse verzetsstrijders.

Je bent nu aan het einde van de route. Als je terugloopt vind je langs het water het Ravelijn de Grenadier. Via de Brouwersgang, de Beestenmarkt en de Vlasmarkt kom je weer op de Grote Markt.

26. Jacob Klaaijsens

27. Kees de Graaff

Maar er zijn nog enkele locaties. Die hebben we niet opgenomen om de route niet te lang te maken. Dat is de **Zuidvlietstraat 58**, de vroegere woning van verzetsstrijder Jacob Klaaijsens (1899-1945) [26]. Hij overleed na de bevrijding aan zijn ontberingen in een concentratiekamp. Aan de **Voorstad 91** stond in de oorlog het schildersbedrijf van De Graaff. Zoon Kees de Graaff (1914-1944) [27] zorgde voor de verspreiding van het illegale blad *Trouw* en deed spionagewerk. Samen met 22 andere *Trouw*-medewerkers werd hij op 9 augustus 1944 te Vught gefusilleerd.

24. Piet Quant

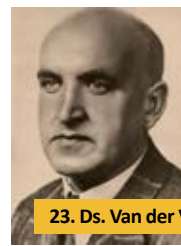

25. Middelburgsestraat 15

We steken de straat over en lopen langs de parkeergarage. De straatnaam verandert in West-singel en verderop wordt het **Middelburgsestraat**. Daar lopen we verder over de parallelweg aan de rechterzijde. Op **nummer 15** [25] woonde Piet Quant (1902-1944) [24] met zijn gezin. Hij was technisch tekenaar bij de Provinciale Waterstaat en de contactman in de spionage voor de geallieerde strijdkrachten. Na verraad werd hij gearresteerd en op 11 augustus 1944 bij Vught gefusilleerd.

22. Westerkerk

23. Ds. Van der Vegt

De straat gaat over in de **Westwal**. Op **nummer 6** vind je de **Westerkerk** [22]. Deze kerk is in 1929 gebouwd en nu een rijksmonument. Dit was de gereformeerde kerk waarvan zowel verzetsstrijders als NSB-ers lid waren. De predikant was dominee W.H. van der Vegt (1895-1944) [23], die zich in zijn preken zeer kritisch uitliet over de Duitse bezetting. De eerder genoemde NSB-er Jan Dekker was een van zijn gemeenteleden. De dominee raakte gewond toen hij als passagier in de trein zat die op 17 september 1943 bij Kapelle werd beschoten. Hij is aan zijn verwondingen overleden.

1. Singelstaat 13

We starten bij het Historisch Museum De Bevelanden aan de **Singelstraat 13** [1]. Een gebouw met een rijke historie. In de Tweede Wereldoorlog was dit Arbeidsbureau en Bankwartier van de WA. Die had letters WA staan voor WeerbaarheidsAfdeling – de geüniformeerde knokploeg – van de NSB, die de kant koos van de Duitse bezetter. Zij hadden hier hun hoofdkwartier (bankwartier).

We steken de straat over tussen de twee kerken en slaan rechtsaf. Je komt nu op de **Grote Markt** [2].

2. Grote Markt

Het eerste pand aan de linkerkant op **nummer 1** was het **politiebureau**. Het straatje ernaast is de Sint Adriaanstraat. Op 29 oktober 1944 kwamen de Canadese bevrijders hier de Grote Markt opgereden. Het monumentale gebouw met bordes en trap tegenover het politiebureau is het vroegere **stadhuis**. Als je langs het bordes loopt zie je in de gevel het **oorlogsmonument**. Het monument is opgezet voor de verzetsstrijders die in de periode 1940-1945 zijn omgekomen en voor de gesneuvelden in voormalig Nederlands Indië 1945-1962. Ieder jaar vindt hier op 4 mei de dodenherdenking plaats.

4. Oprit Grote markt 4

We lopen langs de terrassen op de Grote Markt naar **nummer 22** [3]. Dat was café Flora. Tijdens de bevrijding in 1944 was dit Club 283. Het was de kantine van de Canadese militairen en werd draaiende gehouden door vrouwen uit Goes. Op **nummer 14** heb je het vroegere **Postkantoor**. Nu een restaurant maar in oorlogstijd een knooppunt van communicatie voor telefoongesprekken en het verzenden van brieven en telegrammen.

We lopen langs de noordzijde van de Grote Markt. Rechts is een straat die iets omhoog loopt. Dat is de **Oprit Grote Markt** [4]. Aan de rechterkant is op **nummer 4** bakkerij **Den Soeten Inval**. Dat was de bakkerij van de familie Van Melle.

3. Grote Markt 22

Job van Melle (1897-1945) [5] deed de administratie voor het bedrijf van zijn broer Johan. Samen zaten ze in het verzet. Job werd in Amsterdam gearresteerd. Kort voor de bevrijding werd hij gefusilleerd. Hij ligt begraven op de erebegraafplaats Bloemendaal. Zijn broer werd later wethouder in Goes. Precies hier tegenover op **nummer 5** was de rookartikelenwinkel van Klooté. Op dat adres was de afdeling propaganda van de Zeeuwse NSB gevestigd.

5. Job van Melle

6. Turfkade 9

We gaan rechts af en komen bij de stadshaven. Daar gaan we meteen naar links. Op de kop van de haven is de **Turfkade** [6]. Op **nummer 9** vind je het pand met de naam 'De Rijke Bruineman'. Daar was de fabriek van kerkorgels van Jan Dekker. Hij was de leider van de NSB in Zeeland.

Loop door en ga rechtsaf over de Kleine Kade en ga over de ophaalbrug (St. Maartensbrug). Loop de brug over en ga linksaf naar de **Albert Joachimikade**. Op **nummer 9** was de bouwmaterialenhandel van Roland van Dijk (1911-1985) [7]. In hetzelfde pand woonde Rien Jiskoot (1899-1981) [8]. Hij was vertegenwoordiger bij Van Dijk, die in dit pand als vrijgezel boven zijn kantoor woonde. Beiden zaten in het verzet in verschillende verzetsgroepen, maar wisten dat niet van elkaar. In het grote huis op **nummer 11** was vermoedelijk een bordeel voor Duitse militairen.

7. Roland van Dijk

8. Rien Jiskoot

We lopen langs de winkels en gaan rechtsaf de **Gasthuisstraat** in. De eerste straat links is de **Lange Vorststraat**. Aan de linkerkant op **nummer 4** [9] was in de Tweede Wereldoorlog het timmerbedrijf met werkplaats van Corstanje. Zijn twee zonen Nico en Engel zaten in het verzet. Nico Corstanje (1919-1944) [10] was bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog dienstplichtig militair bij de marine. In Den Haag werd hij gearresteerd en op de dag van de bevrijding van Goes (29 oktober 1944) op de Waalsdorpervlakte gefusilleerd. In 2013 is hij herbegraven op het Ereveld in Loenen. Het Nicolaas Corstanjepad in Goes-Oost is naar hem genoemd. Zijn broer Engel is later naar Amerika geëmigreerd.

9. Lange Vorststraat 4

10. Nico Corstanje

We lopen terug tot de ophaalbrug en gaan linksaf naar de **Oostwal**. Links is de Oude Singel. Op 16 mei 1940 vielen bij een luchtgevecht enkele bommen op woningen. Vijf mensen werden daarbij gedood. Rechts is een parkeerterrein met winkels en woonappartementen. Op deze locatie stond van 1927 tot 1964 het ziekenhuis. Samen met het rooms-katholieke ziekenhuis Sint Joanna (nu een wooncomplex) in Goes-Zuid werden hier gewonde militairen en burgerslachtoffers opgenomen.